Súd:	Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka:	5C/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8525200046
Dátum vydania rozhodnutia:	21. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Emília Mišenková
ECLI:	ECLI:SK:OSSL:2025:8525200046.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Emíliou Mišenkovou, v sporovej veci žalobcu: A. B. C., nar. X.X.XXXX, trvale bytom XXX XX B. XXX, právne zastúpený: Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, Csc., s.r.o., so sídlom Ku Potoku 4, 040 16 Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy 10.000,- eur, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.500,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 13.1.2025 domáhal voči žalovanému zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práva žalovaného podľa práva Európskej únie Slovenskou republikou vo výške 10.000,- eur. Zároveň žiadal, aby mu súd priznal proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch žaloby uviedol, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky s miestom výkonu štátnej služby v Starej Ľubovni a okolí. Žalobca sa touto žalobou domáha proti žalovanému zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transponovaná smernica Európskej únie č. 2003/88/ES, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Na strane žalobcu dochádza k porušovaniu práva garantovaného mu právom Európskej únie, keďže priemerný týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky opakovane presiahol maximálny limit určený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 04. novembra 2003 a prekročenie tohto limitu členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. K okolnostiam prípadu uviedol, že služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov). Jeden služobný deň žalobcu sa skladá zo štátnej služby, t.j. pracovnej zmeny v trvaní 16 hodín alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§ 92 ZHaZZ) v trvaní 7 alebo 8 hodín. Služobná pohotovosť je určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín nasledovne :
· v rokoch 2019-2021 na čas od 22:30 hod. do 5:30 hod., t.j. 7 hodín (od 7:00 do 22:30 a od 5:30 do 7:00 – štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín).

· v roku 2022, 2023 a 2024 na čas od 22:00 hod. do 6:00 hod., t.j. 8 hodín (od 7:00 do 22:00 a od 6:00 do 7:00 – štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín)
V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas.
Počas služobnej pohotovosti sa žalobca ako príslušník HaZZ musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od vyhlásenia, teda žalobca musí byť počas celej doby služobnej pohotovosti, ktorá mu je nariaďovaná v noci, okamžite pripravený na vykonanie zásahu. Napriek tejto skutočnosti sa mu však čas pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Žalobca nemá dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok a regeneráciu, čo je v rozpore s právom Európskej únie. Žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobným úradom), musí tam byť fyzicky prítomný, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti. Je oddelený od svojho vlastného súkromného sociálneho prostredia, jeho rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa svojim vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas a program je prakticky vylúčená. Žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy a preto je dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť, no napriek tomu bolo právo žalobcu na odpočinok ustavične niekoľko rokov porušované. Ďalej žalobca dal do pozornosti súdu rozsudky ESD, v ktorých sa ESD zaoberal rovnakou otázkou, týkajúcej sa pracovnej doby a pracovnej pohotovosti na pracovisku, vydaných vo veciach C-429/09 G. Fuß, C-437/05 J. Vorel, C-397/01 Pfeiffer. Žalobca zdôraznil, že Zákon o HaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle úniového práva, v dôsledku čoho dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu. Takáto právna úprava nie je v súlade s Článkom 2 (definícia pracovného času) ani Článkom 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES (Maximálny týždenný pracovný čas). Skutočnosť, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu prekračuje 48 hodín, žalobca preukazuje výpismi z dochádzkového systému SAP. Pokiaľ sa jedná o praktické uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej porušením únioového práva fyzickej osoby ako aj spôsob jej výpočtu, samotná Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia upravujúce proces náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení a ani stanovenia jej výšky. Vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinového týždenného pracovného času), ako aj z podmienok jej uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa §§ 11-13 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho únioového práva. Vzhľadom na procesnú absenciu ako únioovej tak aj špeciálnej vnútroštátnej právnej úpravy by sa mal postup súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej žalobcovi porušením únioového práva spravovať existujúcimi vnútroštátnymi pravidlami, t.j. že súd priznáva peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (vrátane jej konkrétnej výšky), na základe vlastnej úvahy a pri zohľadnení všetkých okolností prípadu. Do úvahy je potrebné brať primeranosť takto poskytovanej náhrady, ktorou sa má zabezpečiť účinné zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy. S poukazom na uvedené žalobca navrhol, aby súd jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe vzniesol námietku nedostatku právomoci všeobecných súdov na posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom únie a námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie nemá zverenú právomoc na porovnanie súladu resp. nesúladu zákona č. 315/2001 Z. z. so Smernicou 2003/88/ES vo všeobecnosti, ani v konkrétnom prejednávanom prípade žalobcu. Ďalej poukázal na to, že žalobca nezažaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii. Zastáva názor, že je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávnych vzťahoch nemožno zamieňať. Ak má žalobca za to, že Smernica nebola v jeho prípade správne použitá, žalovaný namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie z dôvodu, že táto mu nie je daná. V tejto súvislosti pripomenul, že žalobca namieta nesprávne prebratie Smernice 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu. Slovenská republika teda nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Žalovaným je v tomto súdnom konaní Slovenská republika, ktorá má podľa žalobcu zodpovedať za škodu, ktorá mala vzniknúť nesprávnym prebratím (nie aplikáciou) Smernice 2003/88/ES. Slovenská republika však nie je

zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorá by sa na aplikácii Smernice 2003/88/ES podieľala. Akýkoľvek nárok žalobcu z iného ako žalovaného titulu totiž nie je predmetom tohto súdneho konania. S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako dvoch samostatných subjektov, je tu dôvod nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného.
Ďalej žalovaný vzniesol námietku príslušnosti Okresného súdu Stará Ľubovňa konať v tejto veci. Uviedol, že opierajúc sa o tvrdenia žalobcu má žalovaný za to, že ide o individuálny pracovnoprávny spor v zmysle § 316 CSP, a preto je v zmysle § 23 písm. g) CSP príslušným v prvom stupni Okresný súd Poprad (tzv. kauzálna príslušnosť). To, že ide o pracovnoprávny spor, je dané tým, že právny vzťah vznikol na základe právnych noriem vyjadrených v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore na základe právnej skutočnosti (zloženie služobnej prísahy žalobcom) a obsah tohto právneho vzťahu (teda práva a povinnosti jednotlivých subjektov) vyplývajú z právnej úpravy, okrem iného aj zo Smernice 2003/88/ES. Z uvedeného dôvodu žalovaný má za to, že nie je daná ani príslušnosť Okresného súdu Stará Ľubovňa o tejto veci rozhodovať v prvom stupni.
V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný vyslovuje presvedčenie, že tvrdenie žalobcu, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov, nie je opodstatnené. Po citácii článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, žalovaný konštatoval, že v zmysle citovaného článku 2 je pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa. Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času.
Žalovaný ďalej uviedol, že z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že služobný čas hasičov môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnych zmlúv hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú služobný čas rozvrhnutý na 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Na základe uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne.

Žalovaný má za to, že na účely výpočtu priemerného pracovného času s poukazom na výpočty maximálneho priemerného pracovného času podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES bolo správne transponované do slovenského právneho poriadku referenčné obdobie dlhé 6 mesiacov a teda je nutné na účely konštatovania porušenia práva Európskej únie v zmysle smernice 2003/88/ES vychádzať z výpočtov priemerného pracovného času na 6-mesačné referenčné obdobia. Žalobca v žalobe v časti Opis rozhodných skutočností a zdôvodnenie žaloby predkladá výpočet priemerného pracovného času vždy za 1 kalendárny mesiac. Ide o mylnú interpretáciu žalobcu, respektíve jeho právneho zástupcu, ktorý znova úplne ignoruje ďalšie ustanovenia smernice 2003/88/ES okrem ustanovenia čl. 6, a teda si vytvoril vlastné referenčné obdobie podľa vlastného uváženia, o ktorom nepojednáva ani smernica 2003/88/ES. Predkladaná tabuľková časť je absolútne irelevantná, nakoľko vychádza z mylného právneho posúdenia žalobcu.
Žalovaný ďalej uvádza, že sa nestotožňuje s výpočtami žalobcu jednak preto, že vychádzajú z nesprávneho referenčného 1-mesačného obdobia, ako aj z nesprávneho právneho posúdenia § 97 ods.1 zákona č. 315/2001 Z.z., v dôsledku čoho žalobcom predložené výpočty vykazujú chybovosť. Žalovaný má za to, že v prípade času DOD, DOS, VS, SVP, LEK, SRP a pod. – o pracovný čas nejde a že tieto časy žalobca nesprávne prirátava k svojmu pracovnému času. Rovnako v tomto prípade vyvstáva otázka, akú ujmu mohol žalobca pociťovať počas týchto časov (DOS, DOD, NV, VS, atď.), ak ich strávil nevykonávaním služobných povinností, ale práve venovaniu sa súkromným potrebám, a teda priznanie akejkoľvek nemajetkovej ujmy za takto strávený čas by mohlo viesť k rozporu s dobrými mravmi. V zmysle vyššie uvedených skutočností žalovaný považuje výpočet priemerného týždenného času predloženého žalobcom za nepravdivý a účelový. Naproti tomu žalovaný predkladá vlastné tabuľky výpočtu priemerného týždenného pracovného času žalobcu, ktoré vychádzajú z tých istých podkladov, t.j. z výstupu zo systému SAP žalobcu (Plán služieb a Prehľad plánu) za žalované obdobie. Žalovaný trvá na tomto svojom prepočte, pri využití výstupov zo žaloby, ak by údajne malo dôjsť k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice, tak tomu mohlo nastať len v 3. referenčnom období (od 1/2023 do 6/2023), a to o hodnotu 1,519 hod, t.j. 91 minút týždenne a 5. referenčnom období (od 1/2024 do 6/2024) o hodnotu 1,65 hod, t.j. 99 minút, avšak žalovaný ma za to, že prípadné porušenie Smernice nebolo schopné vyvolať akúkoľvek nemajetkovú ujmu, a teda nie je dôvod priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu za porušenie práva EÚ.
Na záver žalovaný uvádza, že žaloba je nekonkrétna, pretože napriek rozsiahlemu právnemu rozboru, citácie judikatúry Európskej únie, neobsahuje žiadne skutkové tvrdenia o tom v akom rozsahu a najmä ako konkrétne táto situácia zasiahla do osobnosti žalobcu. V zmysle ustanovenia § 132 CSP skutkové tvrdenia nemožno nahradiť odkazom na predložený dôkaz. Podľa názoru žalovaného, žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval a nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdoch v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukázal na niekoľko rozsudkov súdov Slovenskej republiky, ktoré v obdobných prípadoch žalobe nevyhoveli.
Vzhľadom na vyššie uvedené, najmä na námietku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, námietku príslušnosti súdu, žalovaný navrhuje, aby súd konanie zastavil, alternatívne aby žalobu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania.

4. Replika žalobcu k vyjadreniu žalovaného:
K pasívnej vecnej legitimácii uviedol, že táto otázka už bola súdnou praxou vyriešená. Súdy prvej inštancie ako aj odvolacie súdy dospeli k záveru, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný. V tomto smere poukázal na rozsudky Krajského súdu v Košiciach vo veciach sp. zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31.5.2023 a sp. zn. 9Co/185/2023 zo dňa 11.09.2024. Ďalej uviedol, že k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa vyjadril aj Krajský súd v Prešove vo svojich rozsudkoch sp. zn. 2Co/33/2024, zo dňa 10.09.2024 v bode 15, ako aj v aj rozsudku sp. zn. 20Co/47/2024 zo dňa 18.12.2025, bod 35. Podstatné časti týchto rozsudkov, zaoberajúce sa uvedenou otázkou, žalobca vo svojom vyjadrení aj doslovne citoval. Napokon dal do pozornosti aj najnovšie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, ktoré sa touto otázkou zaoberali, a to rozhodnutia sp. zn. 8Co/92/2024 zo dňa 28.02.2025, bod 43 a sp. zn. 5Co/1/2025 zo dňa 27.02.2025, bod 37.
K prebratiu a aplikácii Smernice: Aj túto otázku nastolenú žalovaným už súdna prax vyriešila. Žalobca poukazuje na rozsudky odvolacích súdov a dotknuté časti z nich doslovne cituje, a to: rozsudok

Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8Co/92/2024, zo dňa 28.02.2025, bod 44 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/33/2024, zo dňa 10.09.2024, bod 15,

K tvrdeniam žalovaného o povahe sporu: Žalovaný vyvodzuje záver, že súdom príslušným v tejto právnej veci konať v prvom stupni by mal byť Okresný súd Poprad, pretože podľa jeho názoru tento spor vyplýva z pracovnoprávneho vzťahu. Žalobca uvádza, že aj táto otázka už bola súdnou praxou vyriešená, a to tak, že v prípade žalobcu nejde o pracovnoprávny spor. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu sp.zn. 5Ndc/7/2024 zo dňa 29. februára 2024, a cituje jeho znenie - bod 11 a 12.

K tvrdeniam žalovaného o transpozícii Smernice: žalobca uvádza, že zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore do svojej ostatnej novely nezohľadňoval požiadavku Smernice, podľa ktorej sa za „pracovný čas“ považuje aj čas, počas ktorého je pracovník na pracovisku k dispozícii zamestnávateľovi, v rámci pohotovosti. Vnútroštátna úprava túto realitu ignoruje a čas pohotovosti nezapočítava do pracovného času, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice. Podľa rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (napr. C-429/09, Günter Fuß a C-437/05, Jan Vorel) pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88. Aj v tomto smere žalobca opiera svoje názor o rozhodnutia súdov, z ktorých súvisiace časti cituje, a to: rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/26/2024 zo dňa 30.01.2025, bod 18 a sp. zn. 22Co/22/2024 zo dňa 30.01.2025, bod 18.

Pokiaľ žalovaný tvrdí, že ust. § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. je transpozičným ustanovením pre čl. 2, 6, 17 Smernice 2003/88/ES, žalobca k tomuto tvrdeniu žalovaného uvádza, že čl. 16 Smernice 2003/88/ES upravujúci referenčné obdobie do zákona č. 315/2001 Z.z. až do ostatnej novely transponovaný nebol. Uvedené potvrdzuje aj žalovaný vo svojom vyjadrení. Žalobcom uvedené tvrdenie o netransponovaní ustanovení o referenčných obdobiach a povahe ust.§ 86 zákona č. 315/2001 Z.z. potvrdil napr. Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku sp. zn. 5Co/1/2025 zo dňa 27.02.2025, bod 49; rovnaký právny názor bol uvedený aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 12Co/32/2024, zo dňa 16.01.2025, bod 31; rovnaký právny názor zastáva aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozsudku, sp. zn. 3Co/8/2024 zo dňa 30.01.2025, bod 51. Krajský súd v Bratislave v citovanom rozsudku k čl. 17 Smernice uviedol: „Pokiaľ v tejto súvislosti žalovaná s poukazom na článok 17 ods. 1 smernice namietala i možnosť prípadného odklonu od článku 6 písm. b) smernice, odvolací súd udáva, že tento článok na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR nemožno aplikovať. Vychádzajúc z predmetného článku 17 ods. 1 smernice, tento sa vzťahuje len na a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b) rodinných pracovníkov alebo c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách; pracovníkov protipožiarnej služby a služby civilnej ochrany, na ktorých poukazovala žalovaná, sa dotýka článok 17 ods. 3 smernice, ktorý však na druhej strane neumožňuje odklon od článku 6 smernice“ (bod 47).

Čo sa týka konštatovania žalovaného, že ust. § 97 nebol, nie je a ani nikdy nebude transpozičným článkom pojmu pracovný čas v Slovenskej republike žalobca uviedol, že takúto skutočnosť nikdy netvrdil.

K otázke pracovného času a služobného času: Touto otázkou sa už zaoberal Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku sp. zn. 5Co/1/2025 zo dňa 27.02.2025, bod 39 a nasl. , kde sa plne stotožnil s názorom žalobcu. Žalovaný sa súdu snaží predostrieť argumentáciu podľa ktorej v žalobcovej veci sa pracovný čas má výlučne posudzovať z pohľadu úniového práva. Inak povedané, všetko čo úniové právo nepovažuje sa pracovný čas je časom odpočinku. Žalovaný v súvislosti s vyššie uvedeným tvrdením však neuvádza tú časť výkladového oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Korigendum k oznámeniu Komisie, 26.4.2023) podľa ktorej sa žalobcom započítané časy do fondu pracovného času (napr. DOD, DOS, SV) spravujú vnútroštátnou právnou úpravou. S poukazom na uvedené žalobca tvrdí, že časy započítané žalobcom do fondu pracovného času (napr. DOS, DOD a pod.) spadajú do výkonu právomoci, ktorú si členské štáty ponechali a nie sú upravené smernicou ani nespadajú do jej pôsobnosti. Inak povedané započítanie alebo nezapočítanie týchto časov do fondu pracovného času závisí výlučne od vnútroštátnej právnej úpravy. Preto žalobca v tomto smere odkazuje na ust. § 85 a § 97 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore. Podľa vnútroštátnej právnej úpravy v SR sa do odpracovaného času, ako výkon práce započítajú aj doby, ktoré sa považujú za výkon práce, aj keď počas nich pracovník nepracuje (ust. § 97 Zákona o Hasičskom a záchrannom zbore). Rovnaký právny režim je upravený aj v Zákonníku práce napr. pre ust. § 144a ods. 1 Zákonníka práce. Žalobca podporne poukazuje na ostatnú novelu zákona č. 315/2001 Z.z. (zákon č. 258/2024 Z. z. s účinnosťou od 01.11.2024). K tejto novele sa vyjadril aj Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku, sp. zn. 8Co/92/2024 zo dňa 28.02.2025, bod 45. kde

uviedol: „Až uvedenou novelou, teda zákonodarca splnil požiadavku Smernice 2003/88/ES, aby sa do priemerného týždenného služobného času započítavala aj služobná pohotovosť".
K dĺžke referenčných období: Žalobca poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacích súdov v tejto otázke, potvrdzujúcich právny názor, že k transpozícii ustanovení Smernice o referenčnom období nedošlo vôbec a preto sa žalovaný nemôže dovolávať ich aplikácie a poukázal na viaceré konkrétne rozsudky Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Bratislave a časti týchto rozhodnutí, v ktorých sa súdy zaoberajú uvedenou otázkou, t.j. otázkou nerovnomerného rozvrhnutia služobného času hasičov, maximálneho týždenného pracovného času hasičov a dĺžkou referenčných období, žalobca doslovne cituje.
K tabuľkám predloženým žalobcom: V súvislosti so svojimi tabuľkami/prepočtami žalobca poukazuje na tú skutočnosť, že u žalovaného a ani v Hasičskom a záchrannom zbore neexistuje žiaden oficiálny a dostupný nástroj či systém, ktorý by zabezpečoval právnu istotu pracovníka, vďaka ktorému by si tento mohol kedykoľvek pozrieť a overiť, či je v jeho prípade dodržiavaný maximálny limit priemerného týždenného pracovného času (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-55/18, bod 50). Vzhľadom na neexistenciu takéhoto oficiálneho nástroja či systému je žalobca nútený si prepočty týždenného priemerného pracovného času robiť sám, čo mu nemôže byť na ujmu. Ako uviedol sám žalovaný v inom konaní : „...žalovaný nemá zákonom ani iným právnym predpisom uloženú povinnosť viesť preventívne „štatistiku" výpočtu priemerného týždenného pracovného času žalobcu" (ide o konanie vedené na Okresnom súde Poprad, sp. zn. 19C/89/2023. Jedná sa rovnakú vec ako žalobcova vec). V tejto súvislosti žalobca odkazuje na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-55/18, Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO), bod 48, 49, 50, ako aj na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-148/78, Ratti, bod 22. K nemajetkovej ujme: Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca musí uniesť bremeno tvrdenia ako aj dôkazné bremeno pri preukazovaní náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobca zdôrazňuje, že predmetom jeho žaloby je náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva EÚ. Jeho žalobu nemožno zamieňať za „klasickú" žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy za porušenie osobnostných práv (§ 11 a nasl. OZ) tak ako to účelovo robí žalovaný. Podstatou nemajetkovej ujmy žalobcu je skutočnosť, že tento namiesto času, ktorý mohol stráviť s rodinou, prípadne inak ako v zamestnaní, tento čas trávil práve v zamestnaní. Nemajetková ujma žalobcu spočíva v porušení jeho základného osobnostného práva – práva na súkromný a rodinný život, práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúcu predovšetkým v porušení práva na primeranú dobu odpočinku. Opakované prekročenie limitu týždenného pracovného času znamená, že žalobca tento čas nemohol venovať odpočinku, načerpaniu energie, udržaniu kondície, svojim záľubám, rodine ani pomoci najbližším. Z rozsudku Súdneho dvora z 20.06.2024, C-367/23, Artemis security SAS vyplýva, že nesplnenie požiadaviek stanovených v článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vedie u dotknutého pracovníka k nepochybnej ujme. Odopretie nároku na riadny čas odpočinku alebo neprimerané predĺženie pracovného času, najmä prostredníctvom nadmernej nočnej práce, spôsobuje pracovníkovi priame, závažné a neodvrátiteľné škody, ktoré nie je možné považovať za zanedbateľné. Tento stav má negatívny vplyv na fyzické a psychické zdravie pracovníka a je v priamom rozpore s účelom ochrany zdravia zamestnancov, ktorým tieto ustanovenia smernice 2003/88/ES slúžia (bod 42). V tejto súvislosti žalobca odkázal na body 53, 54 a 55 (a doslovne ich citoval) rozsudku Súdneho dvora z 14.10.2010 , C-243/09, Günter Fuß.
Súdna prax prezentovaná žalovaným: Žalovaný poukazuje na údajnú najnovšiu súdnu prax v obdobných veciach a to jednak v otázke posudzovania pracovného času, posudzovaniu nemajetkovej ujmy a pod. K uvedeného žalobca uvádza, že žalovaný vo svojej argumentácii odkazuje výlučne na rozhodnutia prvostupňových súdov. Je však potrebné uviesť, že rozhodnutia prvostupňových súdov nemajú rovnakú precedenčnú váhu ako rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré poskytujú záväzný výklad práva v rámci konkrétnych vecí. Navyše, žalovaný nepredložil žiadne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré by potvrdzovalo ním uvádzané rozhodnutia. Naopak, súdna prax odvolacích súdov je ustálená a úplne odlišná od tvrdení žalovaného, čo dokazujú aj najnovšie rozhodnutia odvolacích súdov, kde následne žalobca označil viaceré konkrétne rozsudky Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Bratislave. Žalobca má za to, že tieto rozhodnutia jednoznačne potvrdzujú právny názor žalobcu a prestavujú záväzný výklad predmetných právnych otázok. Z hľadiska právnej teórie aj praxe je dôležité zdôrazniť, že súdna prax sa považuje za ustálenú iba vtedy, ak je potvrdená a opakovane aplikovaná rozhodnutiami vyšších súdov.

5. Žalovaný v duplike zotrval na námietkach nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Jednoznačne má za to, že čl. 6 písm. b) Smernice bol prevzatý do právneho poriadku SR, a to prostredníctvom prepojenia zákona č. 315/2001 Z.z. a Zákonníka práce. Zastáva názor, že transpozícia smernice môže byť obsiahnutá vo viacerých vnútroštátnych legislatívnych aktoch (v tomto prípade §193

zákona č.315/2001 a § 85 ods. 9 Zákonníka práce). Jednoducho povedané transpozícia nemusí byť vykonaná v jednom legislatívnom akte. A teda tvrdenie žalobcu, že zákon č. 315/2001 Z.z. neobsahuje právnu úpravu zaručujúcu žalobcovi, aby jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračoval 48 hodín, neobstojí. Nad rámec je potrebné podotknúť, že rozhodnutia krajských súdov SR na ktoré poukazuje žalobca, vychádzajú z myšlienky dotknutých súdov, že do právneho poriadku SR nebol transponovaný čl. 6 písm. b) Smernice, pričom v nadväznosti na vyššie uvedené podľa žalovaného konajúce súdy nevzali v úvahu ust. § 193 zákona. Žiadne ustanovenie zákona neodporuje Smernici. Skutočnosť, či žalovaný prebral alebo neprebral ktorúkoľvek Smernicu do vnútroštátneho poriadku, nemôže nikdy predstavovať základ akejkoľvek žaloby. Prípadné konštatovanie súdu prvej inštancie o nesprávnej transpozícií smernice 2003/88/ES do vnútroštátneho poriadku je podkladom iba pre 2 ďalšie skutočnosti, t. j.: 1/ potenciálnej zodpovednosti Slovenskej republiky, ako členského štátu Európskej únie, vo vzťahu k Európskej komisií v zmysle článku 258 ZFEU a 2/ priamu aplikáciu smernice 2003/88/ ES v tomto konaní.
Uvedená skutočnosť však nikdy nemôže byť podstatou nároku fyzickej osoby, pretože takýto výklad porušenia povinnosti členského štátu transponovať akúkoľvek smernicu by vytváral situáciu ad absurdum, že v prípade ak by ktorýkoľvek členský štát nesprávne transponoval ktorúkoľvek smernicu do svojho vnútroštátneho právneho poriadku, tak by občania tohto členského štátu mali právo na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú by pociťovali vo vzťahu k netranspozícií smerníc.
K pracovnému času žalobcu: Žalovaný za to, že štát môže zasiahnuť do práv fyzických osôb, predovšetkým v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka len v zmysle dôsledku nesprávnej, resp. neúplnej transpozície smernice, teda tým, že aký má toto porušenie povinnosti štátu dopad na konkrétnu fyzickú osobu. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uvádza spôsob, akým možno predmetné porušenie zisťovať a preto z dôvodu hospodárnosti sa nebude opakovať. Iba v krátkosti uvádza, že do výpočtu priemerného týždenného pracovného času žalobcu sa má započítavať iba čas strávený výkonom služby, služobnou pohotovosťou, rekondičným pobytmi, školeniami a zvyšovaním kvalifikácie. Z uvedeného dôvodu žalovaný znovu odkazuje na výpočet priemerného týždenného pracovného času žalobcu, ktorý žalovaný predložil do konania. Tento výpočet vyplýva zo plachiet služieb predložených žalobcom, t. j. z dochádzkového systému služobného úradu SAP. Zastáva názor, že tento prepočet, predložený žalovaným je správny, v zmysle vyššie uvedeného vyplýva z ustanovení smernice 2003/88/ ES s odkazmi na ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z., zohľadňuje pracovný čas tak, ako ho vymedzuje smernica 2003/88/ES, resp. judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, na ktorú poukazoval žalobca a je teda legitímnym podkladom pre rozhodovanie v tejto konkrétnej veci.
A. K pojmu pracovný čas: Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) rozhodol, že pojmy „pracovný čas“ a „čas odpočinku“ „sa nemôžu vykladať z hľadiska požiadaviek rôznych právnych úprav členských štátov, ale že predstavujú pojmy práva Spoločenstva, ktoré je potrebné definovať na základe objektívnych znakov a pri zohľadnení systému a cieľa uvedenej smernice, ktorým je stanovenie minimálnych požiadaviek určených na zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Iba takýto nezávislý výklad totiž zaručí smernici plnú účinnosť, ako aj jednotné uplatňovanie uvedených pojmov vo všetkých členských štátoch“. To tiež znamená, že členské štáty nemôžu jednostranne určovať rozsah týchto pojmov. Potvrdzuje to aj skutočnosť, že smernica neumožňuje žiadnu odchýlku od jej článku 2, v ktorom sa okrem iného stanovuje vymedzenie pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. V súlade so znením smernice a s judikatúrou Súdneho dvora, ak príslušný čas nespĺňa tieto kritériá, treba ho považovať za „čas odpočinku“. Tak je to aj v prípade času DOD, DOS, VS, SVP, LEK, SRP a pod. – o pracovný čas nejde. Z uvedenej analýzy je teda zrejmé, že tieto časy žalobca nesprávne prirátava k svojmu pracovnému času. Preto má žalovaný za to, že výpočty predložené žalovaným nemôžu obstáť, nakoľko vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, nepojednávajú o jeho skutočnom pracovnom čase ani o jeho priemernom týždennom pracovnom čase, pričom žalovaný uvádza, že aj žalobcom použitá 1-mesačná dĺžka referenčného obdobia je nesprávna (referenčné obdobia sú v tomto prípade 6-mesačné).
B. K referenčnému obdobiu Žalovaný má za to, že § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. predstavuje transpozíciu článku 16 písm. b) Smernice v spojení s článkom 17 ods. 3 písm. b) bod iii) a článkom 19 a teda pojem priemerný týždenný pracovný čas sa má vyložiť tak, že tento sa počíta v referenčných obdobiach, ktoré sú šesťmesačné. Žalovaný uvádza, že nemožno sa stotožniť s názorom žalobcu, z dôvodu nesprávnej transpozície v otázke výpočtu priemerného týždenného služobného času žalobcu treba vychádzať z období 1 mesiaca. Žalovaný upriamil pozornosť súdu na zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/32/2024 zo dňa 18. 12. 2024, a to na bod. 15, v ktorom odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že „nepriznal ustanoveniu § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. účinky rovnajúce sa čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88.“ Súdu prvej inštancie prikázal sa znovu právne vysporiadať s

otázkou „referenčného obdobia“ a teda vec znovu posúdiť. Jednoducho povedané Smernica 2003/88 nevyžaduje, aby zakotvenie referenčného obdobia bolo realizované tak, že by muselo byť v texte právneho predpisu výslovne označené za „referenčné obdobie“ slúžiace na posúdenie zachovania priemeru maximálneho týždenného pracovného času. Je preto postačujúce pre potreby implementácie, že v § 86 ods. 1 zákona o HaZZ je zakotvené, že služobný čas sa rozvrhuje na obdobie šiestich mesiacov.
C. Judikatúra Súdneho dvora Európskej Únie: V prípade, ak má žalobca za to, že do vnútroštátneho poriadku Slovenskej republiky neboli transponované ustanovenia o referenčnom období, tak vnútroštátny súd pri skúmaní porušenia článku 6 písm. b/ smernice musí vychádzať z judikatúry Súdneho dvora EÚ a preto žalovaný poukázal na rozhodnutie SD EÚ vo veci C-254/18 zo dňa 11.04.2019, predovšetkým bod 23, 24 dotknutého rozhodnutia. Súdny dvor EÚ považuje pojem „referenčné obdobie“ za pojem Únie, od ktorého sa taktiež nemožno odchýliť, nakoľko konkrétne odchýlky explicitne stanovuje smernica, ktorá na účely protipožiarnych služieb stanovuje obdobie dlhé 6 mesiacov, resp. 12 mesiacov, ak je predmetné obdobie stanovené v kolektívnej zmluve. Súdny dvor EÚ rovnako zdôrazňuje, že.: „Treba tiež zdôrazniť, že ako vyplýva z odôvodnenia 15 smernice 2003/88, pružnosť, ktorú táto smernica poskytuje vo svojich článkoch 16 a 19, pokiaľ ide o uplatňovanie najmä článku 6 písm. b) uvedenej smernice, je bez vplyvu na dodržiavanie zásad ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov.“ Z uvedeného teda vyplýva, že uplatnenie referenčných období v zmysle smernice 2003/88/ES (teda pre protipožiarne služby obdobie dlhé 6 alebo 12 mesiacov) nemá žiaden vplyv na dodržiavanie zásad ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Súdny dvor EÚ stanovil jedinú podmienku transpozície referenčných období iba v prípade, ak by sa členský štát odvolával na pevné referenčné obdobia. Aj v rozsudku C-55/18 bode 49 Súdny dvor EÚ jasne stanovil, že referenčné obdobie sa odvíja od článkov 16 a 19 smernice, pričom nestanovil podmienku ich transpozície pre ich aplikáciu.
III. K nemajetkovej ujme: Žalovaný sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, že prekročenie priemerného týždenného pracovného času upraveného čl. 6 písm. b) Smernice predstavuje samo osebe porušenie tohto ustanovenia a nie je potrebné preukázať ešte aj inú osobitnú ujmu. Tu žalovaný poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora C-300/21 bod 42, kde v rámci prejudiciálnej otázky súd konštatoval, že „porušenie ustanovení samotné tohto nariadenia nestačí na priznanie práva na náhradu škody.“ V danom prípade to teda znamená, že žalobca musí utrpieť skutočnú škodu, nestačí len samotné konštatovanie porušenia smernice, ako sa mylne domnieva žalobca. Súdny dvor EÚ v tejto veci zdôrazňuje, že pri porušení práva jednotlivca musí existovať „ujma“, ktorá je „utrpená“ a teda táto musí byť v príčinnej súvislosti s porušeným právom, pričom tieto 3 podmienky musia byť splnené kumulatívne.
IV. K súdnej praxi prezentovanej žalobcom: V tejto súvislosti žalovaný upriamil pozornosť na § 193 CSP, v zmysle ktorého konajúci súd nie je viazaný rozhodnutiami krajských súdov. Žalobca poukazuje rozsudky rôznych krajských súdov, no je dôležité podotknúť, že predmetné rozhodnutia vychádzajú zo zisteného skutkového stavu, pri ktorom neboli žalovaným uplatnené určité námietky, ktoré práve naopak v tomto konaní vznáša.
V. K rozhodnutiu Súdneho dvora C-302/97 vo veci Konle: žalovaný dodal, že aj napriek tomu, že predmetný rozsudok nebol doposiaľ oficiálne preložený, výklad možno nájsť v spojitosti aj s nálezom ÚS SR sp. zn. PL. US 20/2014. Rovnako tak v spojitosti s rozhodnutím Súdneho dvora C-370/05 (bod 12). S uvedeným výkladom sa stotožnil aj v obdobnej právnej veci Mestský súd Bratislava IV. sp. zn. 4Cos/1/2023, a to v bode 46 rozsudku. Záverom žalovaný dodáva, že jeho argumentácia nie je zavádzajúca a je vo všetkých bodoch právne relevantná.
VI. K výsluchu žalobcu: Žalovaný opätovne poukazuje na to, že z podanej žaloby, ani z vyjadrenia žalobcu doposiaľ nie nie je zrejmé, akú škodu (ujmu) utrpel žalobca, nakoľko skutočnosti opísané v žalobe sú všeobecného charakteru, čo neumožňuje žalovanému brániť sa v plnom rozsahu tak, ako to predpokladá zásada kontradiktórnosti civilného sporového konania. Žalovaný v skutočnosti nemá možnosť vyjadriť sa k nemajetkovej ujme žalobcu, ani k jej rozsahu a príčinnej súvislosti medzi tvrdenou ujmou a tvrdeným zásahom do práv žalobcu, pretože žalobca nijakú konkrétnu ujmu netvrdí. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj vzhľadom na rozsiahle právne a skutkové argumenty žalovaného obsiahnuté v jeho písomnom vyjadrení k žalobe, žalovaný si navrhol, aby Okresný súd Stará Ľubovňa vydal rozhodnutie o zastavení konania, alternatívne aby rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. K duplike žalovaného podal vyjadrenie žalobca, ktorý v podstate zopakoval už predtým uvádzané tvrdenia a skutočnosti a poukázal na ďalšiu, aktuálnu judikatúru, zaoberajúcu sa danou problematikou a na podporu svojich tvrdení pripojil najnovšie rozhodnutia vydané v obdobných veciach Krajským súdom v Bratislave, Krajským súdom v Košiciach, Krajským súdom v Prešove. Poukázal aj na rozsudok

Súdneho dvora EU vo veci C-254/18 a na Nález Ústavného súdu SR, č.k. PL. ÚS 20/2014 zo dňa 14.11.2018, ktoré k vyjadreniu zároveň pripojil v plnom znení.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 1.8.2025. Strany sporu a ich zástupcovia na pojednávaniach zotrvali na svojich tvrdeniach a právnych názoroch.

8. Žalobca vo výpovedi na pojednávaní uviedol, že momentálne je zaradený vo funkcii veliteľ čaty na Okresnom riaditeľstve v Starej Ľubovni, ktorú funkciu vykonáva od roku 2021. Vie, že už bolo viacero súdnych pojednávaní, ktoré mali jeho kolegovia, ale teraz vlastne došiel do takej situácie, kedy aj jemu mu nie je ľahostajné, že štát nekoná nápravu, aby sa podmienky zlepšili a tak ako každý zamestnanec má svoje práva, aj on si ich chce obhájiť na tomto pojednávaní. To, že pracuje nad 48 hodín týždenne má na jeho osobný život taký vplyv, že ten čas, ktorý by mal mať pre seba, tak ho nemá, nakoľko odpracuje nejakých 240 hodín, z toho sa mu zarátava len 160 hodín do fondu pracovného času a tých 80 hodín je výkon služobnej pohotovosti. Je to tak, že keď by mal ten voľný čas, ktorý by mu patril, teda ak by mu zamestnávateľ zarátaval tých sedem služieb do pracovného času, ten zvyšný čas by mal pre svoju rodinu, pre manželku a deti a na vlastnú regeneráciu. O to je vlastne ukrátený, teda o ten čas, ktorý by mohol stráviť so svojou rodinou. Má dve deti vo veku 12 a 9 rokov. Deti sú v takom veku, že potrebujú aby sa im človek viac venoval. Navštevujú krúžky, futbalový klub, taktiež lekcie akordeónu. Jeho manželka taktiež pracuje zmenovo v policajnom zbore. Aj tam vidí, že odpracuje 160 hodín a zvyšok času má voľný, na rozdiel od neho, kedy on je dlhšie v práci nezarátava sa mu všetok ten čas. Na otázku, či sa vie vyjadriť k tomu, ako sa mu zaznamenáva v práci situácia, ak vykonáva službonú pohotovosť na pracovisku a následne je potrebné realizovať nejaký výjazd, ako sa mu táto skutočnosť zaznamenáva v práci, žalobca uviedol, že ak je vykonávaný výjazd počas pohotovosti na pracovisku, tak sa zaznamenáva do SAP-u nadčas, kedy sa pracovná pohotovosť preruší a je platený nadčas. To prerušenie sa vykoná automaticky, teda odpočíta sa to. Čiže pohotovosť strávená na pracovisku je posledný stĺpec v SAP-e,0 už po odčítaní nadčasu, teda čistá pohotovosť.

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a oboznámením listinných dôkazov predložených sporovými stranami a zistil tento skutkový stav:

10. Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, ktorý vykonáva stálu štátnu službu v služobnom pomere, aktuálne v hodnosti major, vo funkcii veliteľ čaty na Okresnom riaditeľstve HaZZ Stará Ľubovňa. Žalobca si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, a to od 10.1.2022 do 31.10.2024. Služobný (pracovný) čas žalobcu je rozvrhnutý nerovnomerne. Žalobca pracuje na zmeny. Od roku 2022 sa jeden služobný deň žalobcu skladá zo štátnej služby, t.j pracovnej zmeny v trvaní 16 hodín a na ňu bezprostredne nadväzuje služobná pohotovosť v trvaní 8 hodín. V prípade, že počas služobnej pohotovosti je vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od vyhlásenia, teda žalobca musí byť počas celej doby služobnej pohotovosti okamžite pripravený na prípadný zásah.

11. Zo žalobcom predloženého výpočtu priemerného týždenného služobného času, vypracovaného na základe výpisov z dochádzkového systému SAP vyplynulo, že žalobca odpracoval v mesiaci:
- január 2022 celkom 214 hod. a 90 minút, t.j. 215,50 hod.; ktoré pozostávali zo 167 hod.+30 min. služobného času, 63 hod.+3 min. služobnej pohotovosti a 57 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 50,28 hod.;
- február 2022 celkom 223 hod. a 60 minút, t.j. 224,00 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod. služobného času, 62 hod.+25 min. služobnej pohotovosti a 1 hod.+35 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 56,00 hod.;
- marec 2022 celkom 235 hod. a 62 minút, t.j. 236,03 hod.; ktoré pozostávali zo 167 hod.+30 min. služobného času, 64 hod.+24 min. služobnej pohotovosti a 4 hod.+8 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 53,30 hod.;
- apríl 2022 celkom 192 hod. a 40 minút, t.j. 192,67 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod. služobného času, 48 hod.+4 min. služobnej pohotovosti a 32 hod.+36 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 49,95 hod.;
- máj 2022 celkom 237 hod. a 109 minút, t.j. 238,82 hod.; ktoré pozostávali zo 165 hod.+30

min. služobného času, 47 hod.+42 min. služobnej pohotovosti a 41 hod.+37 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 55,72 hod.;
- jún 2022 celkom 181 hod. a 22 minút, t.j.181,37 hod.; ktoré pozostávali zo 147 hod. služobného času, 32 hod. služobnej pohotovosti a 34 hod.+22 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 45,34 hod.;
- júl 2022 celkom 159 hod. a 114 minút, t.j. 160,90 hod.; ktoré pozostávali zo 176 hod.+54 min. služobného času, 31 hod.+6 min. služobnej pohotovosti a 54 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 40,23 hod.;
- august 2022 celkom 183 hod. a 90 minút, t.j. 184,50 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod.+30 min. služobného času, 55 hod.+52 min. služobnej pohotovosti a 8 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 44,53 hod.;
- september 2022 celkom 207 hod. a 54 minút, t.j. 207,90 hod.; ktoré pozostávali zo 175 hod. služobného času, 61 hod.+31 min. služobnej pohotovosti a 3 hod.+23 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 51,98 hod.;
- október 2022 celkom 176 hod. a 94 minút, t.j. 177,57 hod.; ktoré pozostávali zo 168 hod. služobného času, 50 hod.+41 min. služobnej pohotovosti a 6 hod.+53 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 44,39 hod.;
- november 2022 celkom 202 hod. a 60 minút, t.j. 203 hod.; ktoré pozostávali zo 171 hod. služobného času, 31 hod.+28 min. služobnej pohotovosti a 32 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 47,37 hod.;
- december 2022 celkom 189 hod. a 50 minút, t.j. 189,83 hod.; ktoré pozostávali zo 131 hod.+ 6 min. služobného času a 58 hod.+44 min. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 42,87 hod.;
- január 2023 celkom 219 hod. a 60 minút, t.j. 220,00 hod.; ktoré pozostávali zo 164 hod. služobného času a 71 hod.+17 min. služobnej pohotovosti a 43 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 55,00 hod.;
- február 2023 celkom 220 hod. a 60 minút, t.j. 221,00 hod.; ktoré pozostávali zo 149 hod. služobného času, 71 hod.+10 min. služobnej pohotovosti a 50 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 55,25 hod.;
- marec 2023 celkom 275 hod. a 110 minút, t.j. 276,83 hod.; ktoré pozostávali zo 196 hod.+50 min. služobného času, 78 hod.+34 min. služobnej pohotovosti a 1 hod.+26 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 62,51 hod.;
- apríl 2023 celkom 207 hod. a 60 minút, t.j. 208 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod. služobného času, 56 hod.+31 min. služobnej pohotovosti a 7 hod.+29 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 53,93 hod.;
- máj 2023 celkom 196 hod. a 70 minút, t.j. 197,17 hod.; ktoré pozostávali zo 149 hod.+10 min. služobného času, 61 hod.+11 min. služobnej pohotovosti a 2 hod.+49 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 46,01 hod.;
- jún 2023 celkom 188 hod., t.j. 188,00 hod.; ktoré pozostávali zo 156 hod. služobného času, a 32 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 43,87 hod.;
- júl 2023 celkom 191 hod. a 60 minút, t.j. 192,00 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod. služobného času, 46 hod.+26 min. služobnej pohotovosti a 1 hod.+34 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 44,80 hod.;
- august 2023 celkom 136 hod., t.j. 136,00 hod.; ktoré pozostávali zo 176 hod. služobného času, 40 hod. služobnej pohotovosti,
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 36,62 hod.;
- september 2023 celkom 223 hod. t.j. 223,00 hod.; ktoré pozostávali zo 175 hod. služobného času a 64 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 57,81 hod.;
- október 2023 celkom 244 hod. a 45 minút, t.j. 244,75 hod.; ktoré pozostávali zo 164 hod.+45 min. služobného času, a 80 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 55,27 hod.;
- november 2023 celkom 210 hod. a 35 minút, t.j. 210,58 hod.; ktoré pozostávali zo 156 hod. služobného času a 70 hod.+35 min. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 50,83 hod.;
- december 2023 celkom 198 hod. a 75 minút, t.j. 199,25 hod.; ktoré pozostávali zo 143 hod.+15 min. služobného času, 52 hod.+49 min. služobnej pohotovosti a 3 hod.+11 min.

nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 44,99 hod.;
- január 2024 celkom 258 hod. a 73 minút, t.j. 259,22 hod.; ktoré pozostávali zo 176 hod. služobného času, 80 hod.+49 min. služobnej pohotovosti a 2 hod.+24 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 58,53 hod.;
- február 2024 celkom 225 hod. a 60 min., t.j. 226,00 hod.; ktoré pozostávali zo 154 hod. služobného času, 71 hod.+18 min. služobnej pohotovosti a 42 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 54,55 hod.;
- marec 2024 celkom 241 hod. a 30 minút, t.j. 241,50 hod.; ktoré pozostávali zo 193 hod.+30 min. služobného času a 64 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 56,35 hod.;
- apríl 2024 celkom 192 hod., t.j. 192,00 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod. služobného času, 64 hod. služobnej pohotovosti,
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 48,00 hod.;
- máj 2024 celkom 200 hod. a 13 minút, t.j. 200,22 hod.; ktoré pozostávali zo 176 hod. služobného času, 56 hod. služobnej pohotovosti a 13 min. nadčasu;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 48,33 hod.;
- jún 2024 celkom 179 hod. a 30 min., t.j. 179,50 hod.; ktoré pozostávali zo 115 hod.+30 min. služobného času a 64 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 41,88 hod.;
- júl 2024 celkom 168 hod., t.j. 168,00 hod.; ktoré pozostávali zo 160 hod. služobného času a 40 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 40,55 hod.;
- august 2024 celkom 201 hod. a 30 min., t.j. 201,50 hod.; ktoré pozostávali zo 169 hod.+30 min. služobného času a 48 hod. služobnej pohotovosti,
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 47,02 hod.;
- september 2024 celkom 187 hod. a 30 min., t.j. 187,50 hod.; ktoré pozostávali zo 155 hod.+30 min. služobného času a 32 hod. služobnej pohotovosti;
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 43,75 hod.;
- október 2024 celkom 239 hod. a 48 min., t.j. 239,80 hod.; ktoré pozostávali zo 167 hod.+30 min. služobného času, 68 hod. služobnej pohotovosti a 4 hod.+18 min. nadčasu,
Ř priemerný týždenný pracovný čas predstavoval 54,15 hod.;

12. Žalovaný namietal nesprávnosť výpočtov žalobcu jednak z dôvodu, že žalobca vychádza z referenčného 1-mesačného obdobia, ako aj z nesprávneho posúdenia § 97 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z., nakoľko si žalobca k odpracovaným hodinám pripočítal aj časy, keď nevykonával služobné povinnosti, napr.: bol na lekárskom vyšetrení (LEK), mal voľno v čase mimoriadnej situácie nákazy COVID-19 (SVK), mal voľno za výkon služby vo sviatok (VS), mal dodatkovú dovolenku (DOD), dovolenku bez odpočtu (DOS), sprevádzal rodinného príslušníka na vyšetrenie (SRP),

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia

13. Podľa článku 7, druhá, tretia veta Ústavy SR právne záväzné akty európskych spoločenstiev a európskej únie majú prednosť pred zákonmi SR. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 5.

14. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje smernica európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len Smernica 2003/88/ES, resp. Smernica).

15. V článku 1 bod 2 Smernice, táto rieši a.) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas, b.) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

16. Podľa článku 1 bod 3 Smernice, táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14,17,18 a 19 tejto smernice.

17. Podľa článku 2 ods.1 Smernice pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť, alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

18. Podľa čl. 6 Smernice (Maximálny týždenný pracovný čas)
Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:
a) týždenný pracovný čas bude obmedzená zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.
Podľa čl. 16 Smernice (Referenčné obdobia)
Členské štáty môžu ustanoviť:
a) pre uplatňovanie článku 5 (týždenný čas odpočinku) referenčné obdobie nepresahujúce 14 dní;
b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace,
Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

19. Štátnu službu a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby, upravuje zákon č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore v platnom znení (ďalej len „zák. č. 315/2001 Z. z.“ alebo „ZHaZZ“).

20. Podľa ustanovenia § 85 ods. l ZHaZZ služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

21. Podľa ustanovenia § 85 ods. 2 ZHaZZ služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

22. Podľa ustanovenia § 86 ods. 1 a 2 ZHaZZ služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

23. Podľa ustanovenia § 91 ods. 1 ZHaZZ štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

24. Podľa ustanovenia § 92 ods. 1 ZHaZZ služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

25. Podľa § 97 ods. 1 ZHaZZ ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas
a) čerpania dovolenky,
b) plateného služobného voľna,
c) zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu,20)
d) účasti na rekondičnom pobyte,
e) prehlbovania kvalifikácie,
f) zvyšovania kvalifikácie,
g) prestávok na dojčenie,
h) náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok,
i) keď príslušník nevykonáva štátnu službu, pretože je sviatok pripadajúci na jeho inak obvyklý služobný deň,
j) neprítomnosti príslušníka v štátnej službe z dôvodu:
1. dočasnej neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu,
2. karantény,

3. materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky do troch rokov veku dieťaťa, starostlivosti o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúcim osobitnú starostlivosť do šiestich rokov dieťaťa,
4. zaradenia príslušníka mimo činnej štátnej služby podľa § 52, ak sa preukáže, že nebol dôvod na zaradenie mimo činnej štátnej služby,
k) vykonávania funkcie národného experta Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie,
l) vykonávania uvoľneného funkcionára príslušného odborového orgánu podľa § 160 ods. 2.

26. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

27. Podľa ustanovenia § 13 ods.1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať , aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo je vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Námietka žalovaného o nedostatku právomoci súdov
V prvom rade je potrebné uviesť, že žalovaný vo svojich podaniach vzniesol námietku nedostatku právomoci všeobecných súdov konať o uplatnenom nároku žalobcu. Vo vzťahu k tejto námietke žalovaného, t.j. k nedostatku právomoci všeobecných súdov na posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom únie upriamuje súd pozornosť na ust. § 3 ods. 1 CSP, podľa ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. V zmysle § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je právnickou osobou. Z ustanovenia § 73 CSP vyplýva potreba určiť subjekt, ktorý za štát koná pred súdom. Aj s použitím ustanovenia § 135 ods. 1 CSP preto správne v predmetnom konaní je označený aj ústredný orgán štátnej správy, ktorý za štát v predmetnej veci koná. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia - transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom súd poukazuje na to, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. S poukazom na uvedené má súd za to, že súd má právomoc prejednať a rozhodnúť prejednávaný spor žalobcu a žalovaného o náhradu škody, ktorej sa domáha ako nemajetkovej ujmy a v rámci tejto právomoci je v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to konkrétne vo vzťahu k zákonu č. 315/2001 Z.z., čo znamená, že v jednotlivostiach je oprávnený a povinný skúmať, či zákona č. 315/2001 Z.z. zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Z týchto dôvodov považuje súd argumentácia žalovaného o nedostatku právomoci súdu posudzovať súlad zákona č. 315/2001 Z.z. so Smernicou 2003/88/ES, za nedôvodnú.
29. Pasívna legitimácia žalovaného
Žalovaný namietal aj svoju pasívnu legitimáciu poukazujúc na skutočnosť, čo mohol žalobca žalovať (porušenie povinnosti správne transponovať smernicu) a podľa toho mal určiť, koho žaluje. Zároveň poukázal na skutočnosť, že žalobca nežaluje zamestnávateľa, ale štát, čo je zásadný rozdiel. Je potrebné dať za pravdu žalovanému v tom smere, že je skutočne potrebné rozlišovať štát, v mene ktorého koná určitý orgán a samotný orgán, ktorý môže byť žalovaný samostatne, keďže ide o dva samostatné subjekty. Žalobca sa však domáha náhrady škody porušením práva EÚ, a to práva na maximálny pracovný čas, ku ktorému došlo v dôsledku nesprávneho prebratia smernice EÚ, pretože ani po prebratí smernice sa negarantuje 48-hodinový pracovný čas u hasičov. V zmysle čl. 289 Zmluvy o fungovaní EÚ smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Prijatie všetkých opatrení vnútroštátneho práva potrebných na vykonanie právne záväzných aktov Únie je v zmysle čl. 291 Zmluvy o fungovaní EÚ uložené členským štátom. Členské štáty teda zodpovedajú za škodu vzniknutú porušením práva EÚ v prípade nesprávne transponovanej smernice, resp. v prípade uplatňovania právneho predpisu, do ktorého bola smernica prebratá takým spôsobom, že sa nedosahuje

cieľ smernice, samozrejme za predpokladu, ak je táto škoda pripočítateľná štátu, teda keď sú splnené podmienky na vznik zodpovednosti štátu za takúto škodu v zmysle judikatúry SD EÚ. Súd vychádza pri posúdení pasívnej legitimácie z vymedzenia nároku, pričom ak sa žalobca domáha náhrady škody za porušenie práva EÚ štátom, potom je pasívne legitimovaným štát. Skutočnosť, či došlo k splneniu podmienok na vznik zodpovednosti štátu za žalobcom tvrdenú škodu je potom otázkou, ktorú súd neposudzuje v rámci skúmania pasívnej legitimácie, ale v rámci skúmania dôvodnosti podanej žaloby, t.j. vo veci samej. Žalobca sa domáha zaplatenia nemajetkovej ujmy za porušeniu jeho práva na maximálny pracovný čas. V tomto smere je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že v zmysle § 12 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore sa služobný pomer zakladá k štátu. Z § 13 ods. 1 a ods. 3 zákona o hasičskom zbore pritom vyplýva, čo sa rozumie služobným úradom a kto za neho v mene štátu koná. Aj keď v danom prípade v pracovných vzťahoch vystupuje MV SR ako zamestnávateľ, v zmysle uvedených zákonných ustanovení koná nepochybne v mene štátu. Ak teda žalobca tvrdí, že bolo porušené jeho právo na maximálny pracovný čas, keď vykonával služobný pomer k štátu, je pasívne legitimovaným subjektom štát, nie štátny orgán, ktorý v mene štátu konal, pretože v týchto prípadoch za konania štátneho orgánu zodpovedá štát. V tomto smere súd vychádzal aj judikatúry SD EÚ, konkrétne z bodov 45 a 46 rozsudku vo veci C-429/09 Fuss, v ktorých SD EÚ vyslovil, že 45 Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. novembra 1991, Francovich a i., C-6/90 a C-9/90, Zb. s. I-5357, bod 35; z 5. marca 1996, Brasserie du pecheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 31, ako aj z 26. januára 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, Zb. s. I-635, bod 29). 46 Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť (pozri v tomto zmysle rozsudky Brasserie du Pecheur a Factortame, už citovaný, bod 32; z 1. júna 1999, Konle, C-302/97, Zb. s. I-3099, bod 62; zo 4. júla 2000, Haim, C-424/97, Zb. s. I-5123, bod 27, a z 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, Zb. s. I-10239, bod 31). Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd v danom prípade dospel k záveru, že pasívna legitimácia žalovaného je správna. Orgánom, ktorý má za štát konať je MV SR, keďže v oblasti jeho pôsobnosti mala škoda vzniknúť.

30. Vec sama
V prejednávanej veci žalobca odvodzoval svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy od skutočnosti, že Slovenská republika netransponovala do slovenského právneho poriadku článok 2 a článok 6 písm. b/ Smernice, resp. že Smernica nebola do slovenského právneho poriadku transponovaná správne, ktorá okolnosť bola medzi stranami sporná.

31. Prostredníctvom transpozície smerníc sa do vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov EÚ vnášajú požiadavky úniového práva a dosahuje sa výsledok požadovaný úniovým zákonodarcom. Ustanovenia Smernice musia byť prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby bola zachovaná ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte.

32. V danom konkrétnom prípade z Prílohy č. 4 k zákonu o Hasičskom a záchrannom zbore vyplýva, že do tohto zákona bola okrem iných prebratá aj Smernica. Na základe vykonaného dokazovania, oboznámením sa s okolnosťami daného prípadu a porovnaním čl. 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice s relevantnými ustanoveniami zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, dospel súd prvej inštancie k záveru, že Smernica nebola transponovaná správne, nakoľko sa do ustanovení zákona o Hasičskom a záchrannom zbore nepremietli ustanovenia Smernice, ktoré definujú pracovný čas ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou a tiež ktoré definujú čas odpočinku ako akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore rovnako priamo nedefinuje, že priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov nesmie prekročiť 48 hodín. Podľa zákona o Hasičskom a záchrannom zbore sa služobná pohotovosť nepovažuje za súčasť týždenného pracovného času príslušníkov hasičského zboru, v dôsledku čoho prichádza pravidelne k jeho prekračovaniu. Takúto právnu úpravu nie je možné považovať za súladnú s čl. 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice.

33. Žalovaný sa v priebehu konania bránil tým, že dotknuté ustanovenia Smernice nemusia byť zahrnuté priamo len do textu zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, ale tieto môžu byť transponované aj do iných podzákonných predpisov, resp. kolektívnych zmlúv pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi Hasičského a záchranného zboru SR služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ Smernice, a to v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť nie je považovaná za súčasť služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru SR, čím je daný rozpor medzi zákonom o Hasičskom a záchrannom zbore a čl. 6 písm. b/ Smernice. Smernica v kapitole 5 upravuje odchýlky a výnimky, ktoré môžu členské štáty uplatniť vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností, avšak aj to len za súčasného zachovania náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov.

34. V súvislosti týmito námietkami žalovaného je potrebné poukázať na judikatúru ESD, a to rozsudok Súdneho dvora C-429/09 z 25.11.2010 vo veci Günter Fuss, ktorý sa zaoberal práve otázkou výkladu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v súvislosti s porušením čl. 6 Smernice, ustanovujúceho maximálny týždenný pracovný čas. Uvedené konanie sa týkalo pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb stanovoval v priemernej dĺžke 54 hodín týždenne a zahŕňal 24 hodinové zmeny, pričom každá takáto 24 hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostávala z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá môže byť prerušená zásahovou činnosťou.

35. Zákon o hasičskom a záchrannom zbore č. 315/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov v § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy: týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba, nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Podľa prílohy č. 4 bod 6 cit. zák. do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (bod 6 prílohy č.4). K tomu je potrebné uviesť, že na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava je v súlade s právom Únie. Problém je však „skrytý“ vo výklade pojmu „pracovný čas“, avšak z ust. cit. zák. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tom spočíva rozpor s právom Únie. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v smernici 2003/88 je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel tejto smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Článok 2 ods. 1 a 2 smernice 2003/88 vymedzuje „pracovný čas“ ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti…“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojej judikatúre, rozlišovanie je binárne: buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Normotvorca teda nepovažoval za vhodné stanoviť nijakú ďalšiu kategóriu alebo kategórie, pomocou ktorých by umožnil určité rozlišovanie alebo nuansy. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles/Rudy Matzak predovšetkým zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v tejto smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel tejto smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ako už Súdny dvor viac krát rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to,

aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

36. So zreteľom na vyššie uvedené je potrebné urobiť záver, že vnútroštátna právna úprava v zmysle zák. č.315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore umožňuje zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu, stanovenú v čl. 6 písm. b) cit. Smernice Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Je potrebné zdôrazniť, že povinnosť členských štátov vyplývajúca zo smernice, ktorou je dosiahnuť výsledok stanovený smernicou, ako aj ich povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány členských štátov.

37. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, je potrebné konštatovať, že Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, konkrétne príslušníkov Záchranného a hasičského zboru, neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, stanovená v čl. 6 písm. b) cit. Smernice.

38. Vo vzťahu k pôsobnosti cit. Smernice na žalobcu, t.j. na hasičov, resp. príslušníkov Záchranného a hasičského zboru, jej výklad bol uvedený aj v rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 z 5.10.2004 Pfeiffer a i., ako aj v uznesení Súdneho dvora vo veci C-52/04 zo 14. júla 2005 Personalrat der Feuerwehr Hamburg.

39. Súd nepovažoval za opodstatnenú námietku žalovaného, že žalobca nesprávne prirátava k svojmu pracovnému času aj čas vyznačený v dochádzkovom systéme SAP ako DOD, DOS, VS, SVP, LEK, SRP a pod. V tomto smere súd poukazuje na ustanovenia § 85 a § 97 ods. zák. č. 315/2001 Z.z., ktoré definujú, čo je služobný čas (§ 85) a aký čas sa posudzuje ako vykonávanie štátnej služby (§ 97). Z týchto zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva, že aj tieto časy sa považujú za výkon práce a započítavajú sa do pracovného času hasičov, aj keď tento počas nich nepracuje (viď § 97 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z.). Žalovaný taktiež namietal, že žalobca vo svojich tabuľkách nesprávne uviedol počty hodín služobných pohotovosti, nakoľko, ak žalobca absolvoval výjazd (tento sa započítaval ako nadčas), bolo potrebné tieto nadčasy od služobnej pohotovosti odrátať. Uvedenú námietku nepovažoval súd za opodstatnenú, nakoľko z výpisu z dochádzkového systému SAP, ako aj z tabuľkových prehľadov plynie, že sú tam uvádzané samostatné (čisté) časy služobných pohotovostí a nadčasov a uvedenú skutočnosť potvrdil aj žalobca vo výpovedi na pojednávaní, keď uviedol, že ak je vykonávaný výjazd počas pohotovosti na pracovisku, tak sa zaznamenáva do SAP-u nadčas – pracovný čas, kedy sa pracovaná pohotovosť preruší a je platený nadčas, po ukončení výjazdu pokračuje pracovná pohotovosť. Toto prerušenie sa vykoná automaticky. Čiže pohotovosť strávená na pracovisku je posledný stĺpec v SAP-e, už po odpočítaní nadčasu, teda čistá pohotovosť.

40. V prejednávanej veci mal súd vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobca ako hasič odpracoval priemerný týždenný pracovný čas v žalovanom období (1/2022 až 10/2024) presahujúci maximálny priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b/ Smernice, odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti mu pritom neboli započítané do odpracovaného (pracovného) času. Z predloženého výpisu z dochádzkového systému SAP a z tabuľkového prehľadu predloženého žalobcom vyplýva, že u žalobcu došlo k prekročeniu maximálnych limitov pracovného času v danom období opakovane, a to v mesiacoch 1/2022, 2/2022, 3/2022, 4/2022, 5/2022, 9/2022, 1/2023, 2/2023, 3/2023, 4/2023, 9/2023, 10/2023, 11/2023, 1/2024, 2/2024, 3/2024, 5/2024, 10/2024. Pokiaľ v tomto smere žalovaná predostrela námietku zohľadnenia nerovnomerného rozvrhnutia služobného času referenčnom období 6 mesiacov, súd udáva, že Smernica umožnila členským štátom stanoviť pre uplatnenie článku 6 referenčné obdobie nepresahujúce 4 mesiace (článok 16 písm. b/). Je však nutné si uvedomiť, že na to, aby sa takého ustanovenie mohlo uplatniť, bolo nevyhnutné ho prevziať do právneho poriadku Slovenskej republiky, čo sa však nestalo. Keďže Slovenská republika neprevzala do zákona č. 315/2001 Z. z. články Smernice ohľadne maximálneho týždenného pracovného času (článok 6 písm. b/), nemohla potom ani transponovať ustanovenia o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval (s poukazom na Rozsudok vo veci C-243/09, Fuß, body 36 - 38). Ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času, avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením

týždenného pracovného času podľa Smernice. Vzhľadom na uvedené námietku žalovanej o zisťovaní splnenia podmienok v rámci 6-mesačného referenčného obdobia je nutné hodnotiť ako nedôvodnú, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky riadne prevzaté, a preto sa žalovaná nemôže dovolávať jeho aplikácie.

41. Zodpovednosť štátu v prípade porušenia práva EÚ je absolútna a objektívna a členský štát nemá k dispozícii žiadne exkuplačné ani liberačné dôvody, a to opäť bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil. Zo znenia článku 6 písm. b/ Smernice možno podľa súdu prvej inštancie jednoznačne vyvodiť, že účelom tejto právnej normy bolo priznať jednotlivcovi práva, pričom v konkrétnosti ide o právo zamestnanca v EÚ, aby jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračoval hranicu 48 hodín.

42. Žalobca sa tak má právo dovolávať porušenia čl. 6 písm. b/ Smernice voči žalovanému v dôsledku toho, že jeho pracovná pohotovosť sa nezapočítava do týždenného pracovného času, čo má za následok, že žalobca v niektorých obdobiach pracoval dlhšie ako 48 hodín týždenne. V danom konkrétnom prípade spĺňa čas, ktorý žalobca na pracovisku trávi, charakteristiky pracovného času, ako ho definoval Súdny dvor EÚ, podľa ktorého rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník skutočne vykonáva na svojom pracovisku, je tá skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. V dôsledku toho kvalifikácia pracovného času ako doby prítomnosti zamestnanca na pracovisku nemôže závisieť od intenzity činnosti pracovníka, ale vyplýva výhradne z jeho povinnosti byť k dispozícii zamestnávateľovi (rozsudok Súdneho dvora EÚ C -14/04 vo veci Dellas).

43. Súd mal v danom prípade jednak tabuľkovým prehľadom služieb žalobcu ako aj výsluchom žalobcu preukázané, že žalobca trávil na pracovisku po skončení riadnej služby v trvaní 16 hodín ešte 8 hodín pracovnej pohotovosti, počas ktorej bol povinný byť prítomný na pracovisku a v prípade potreby byť do 1 minúty schopný opustiť miesto za účelom vykonania zásahu. Z uvedených dôvodov je preto potrebné aj čas pracovnej pohotovosti považovať za pracovný čas žalobcu. Členské štáty EÚ nemôžu jednostranne určovať rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b/ Smernice tak, žeby 48 hodinový pracovný čas viazali na nejakú podmienku, prípadne by ho určitým spôsobom svojvoľne porušovali. Akákoľvek právna úprava, ktorá umožňuje, aby bol týždenný pracovný čas dlhší ako 48 hodín vrátane pracovnej pohotovosti na pracovisku je v rozpore s požiadavkami čl. 6 písm. b/ Smernice (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-397/01 vo veci Pfeiffer).

44. Na uvedenom nič nemení fakt, že žalobcovi je poskytovaná za čas pracovnej pohotovosti náhrada v súlade s ust. § 122 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a ani skutočnosti, na ktoré žalovaný v priebehu výsluchu žalobcu, ako aj v jeho písomných podaniach poukazoval, že žalobca má možnosť si počas pracovnej pohotovosti oddýchnuť, resp. že o rozvrhnutí pracovného času už v čase nástupu do služobného pomeru vedel, resp. že na porušovanie jeho práv nadriadeného neupozorňoval. K porušeniu čl. 6 písm. b/ Smernice prišlo v žalobcovom prípade podľa súdu prvej inštancie opakovane, čo u neho zakladá právo domáhať sa vyvodenia zodpovednosti orgánov Slovenskej republiky s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.

45. Súd prvej inštancie má za to, že porušenie práv žalobcu vyplývajúcich z čl. 6 písm. b/ Smernice je potrebné považovať za dostatočne závažné, a to jednak vzhľadom na základný účel Smernice, ktorým je zabezpečiť ochranu zdravia a bezpečnosti pri organizácii pracovného času, ako aj vzhľadom na to, že ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu. Zároveň ide o také porušenie práva Európskej únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ.

46. Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody a spôsob jej výpočtu, Smernica neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ však vyplýva požiadavka, aby náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva EÚ bola primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Je potrebné, aby vnútroštátne súdy zabezpečili, že zvolený spôsob náhrady škody bude v súlade so zásadou rovnocennosti (ekvivalencie) a so zásadou efektivity. Je na vnútroštátnych súdoch,

aby za dodržania uvedených zásad určili formu odškodnenia a pravidlá a spôsob výpočtu náhrady škody spôsobenej porušením normy EÚ.

47. Na tomto mieste sa žiada uviesť, že ani právny poriadok SR neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posudzovanie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla jednotlivcovi porušením práva EÚ. Náhradu ujmy v nemajetkovej sfére je však možné zabezpečiť cez inštitút upravený v Občianskeho zákonníku, v ustanoveniach o ochrane osobnosti - § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

48. Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby, a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je právo na súkromie a rodinný život. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd musí prihliadnuť aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

49. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že žalobca skutočne v rozhodnom období vykonával náročnú prácu nad čas povolený právom únie (tak, ako je to bližšie popísané v predchádzajúcom texte), kedy sa vyžadovalo, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi. Tým došlo k zásahu do jeho práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemohol venovať rodine v rozsahu v akom by chcel, ale najmä nemohol zo svojim časom voľne nakladať, nemohol sa venovať svojim záľubám. Pre nedostatok času nemohol ani oddychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok bolo u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života. Súd považuje pracovnú pozíciu žalobcu za vysoko zodpovednú, rizikovú a fyzicky aj psychicky náročnú. Práca žalobcu ako hasiča je navyše aj veľmi dôležitá, nakoľko v súčasnosti, okrem požiarov, zasahujú hasiči aj pri dopravných nehodách, hromadných haváriách, živelných pohromách, úniku nebezpečných, rádioaktívnych látok, množstve rôznych technických zásahov a rôznych záchranných prácach, pričom nezanedbateľná je aj ich osvetová činnosť ohľadom poučenia obyvateľstva a kontroly požiarneho zabezpečenia budov. O to viac sa javí potreba, aby žalobca ako hasič mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život, aby sa mohol venovať svojim záľubám, príp. aj aktivitám ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania.

50. Pri stanovení náhrady za zásahy žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu - práva na odpočinok, súkromie a rodinný život, súd prihliadal na kritéria uvedené v bode 95. Rozsudku Fuss, a na závažnosť ujmy, ktorá mu takým (dostatočne závažným) zásahom vznikla, na následky takým zásahom vyvolané, okolnosti zásahu a v neposlednom rade aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je priznávaná všeobecnými súdmi v iných prípadoch, keď súdy aplikujú ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka a vezmúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalobca má nárok na primeranú finančnú náhradu v sume 1.500,- eur, nakoľko porušením práva Únie bolo (aj doposiaľ je) skutočne do jeho osobnostnej sféry zasiahnuté.

51. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur. Súd jeho žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, nakoľko žalobca nepreukázal že by sa tento zásah negatívne odrazil napr. v jeho rodinných, medziľudských vzťahoch alebo že by mal dopad na jeho zdravotný stav. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy súd vzal do úvahy i skutočnosť, že žalobcom uplatnenú výšku súdy priznávajú v prípadoch intenzívnejšieho zásahu práva na ochranu osobnosti spočívajúcom v porušení práva na súkromie a rodinný život, ku ktorému dochádza napr. aj v prípade ublíženia na zdraví či zverejnenia a šírenia difamujúcich skutočností, čo vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostného práva a následkov nemožno (zásadne) „ohodnotiť“ rovnako. Na základe vyššie popísaných skutočnosti

a prezentovaných úvah považoval súd za primeranú sumu 1.500,- eur a preto priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v takejto výške a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

52. Už len záverom súdu poznamenáva, že k rovnakým záverom dospeli všeobecné súdy aj v iných obdobných veciach, v ktorých sa prejednávali v podstate totožné skutkové okolnosti a nakoľko podstatné otázky žalovaného už boli zodpovedané viacerými rozhodnutiami prvoinštančných, ale aj odvolacích súdov, konajúci súd sa v predmetnej veci pridržal tejto (už) v podstate ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

53. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol aplikujúc článok 4 ods. 2 základných princípov CSP ako aj ustanovenie § 255 CSP tak, že svedčí plne úspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %, (zo súdom priznanej sumy 1.500,- eur), pretože stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. Žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za (ne)predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov bolo treba v tomto prípade ustáliť, že základom bolo konštatovanie zásahu a vznik ujmy u žalobcu. Pritom súd odkazuje na nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99 a tiež na komentár k Civilnému sporovému poriadku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 926).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.